

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Inmulțirea celor cinci pâini.

Pâinea este hrana noastră zilnică. O cerem în rugăciunea Domnului. Fără de ea nu putem să trăim. Dar oricât de necesară ar fi, ea totuși nu este țința vieții noastre. Precum mașina cu aburi nu este încălzită ca să fie numai încălzită, ci ca să aibă putere tot așa nici trupul nostru nu îl hrănim numai ca să fie hrănit ei ca să aibă putere: puterea gândirii, puterea simțirii, puterea faptei.

Ne trebuie puterea gândirii pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu și lucrurile Lui; puterea simțirii pentru ca să avem dragoste față de El, față de fapături și de oameni; puterea faptei ca să putem munci pentru mărirea lui Dumnezeu, pentru binele deapropaelui, pentru susținerea și înfrumusețarea vieții noastre.

Dacă pâinea ne lipsește, vom căuta că ce ne spun poruncile lui Dumnezeu și cele ce ne lipsesc, ni se vor adăoga nouă.

Lui Isus Hristos i s'a făcut milă de oamenii, cari ascultându-i învățătura, au întârziat prin pustiu și au flămânzit. A cerut cele cinci pâini și doi pești, care se găseau acolo și le-a înmulțit în mod minunat, încât au fost destule pentru cinci mii de oameni.

Oare acest Isus Hristos, care și azi și în veci trăiește și cârmuiește lumea, amărăților de maramureșeni cari ascultați cu sfințenie învățăturile Lui și îi urmați calea prin pustiri și locuri sărace, prin suferințe și prin durere — ținând totdeauna poruncile — nu vă va înmulți roadele pământului?

Dacă ne vom pune în mișcare cu toții mintea noastră, ca să putem afla adevărul; dragostea noastră cea față de toți oamenii; voința noastră cea bună ca să îndreptăm ce este de îndreptat: cele câteva pâini de ovăș

ale ținutului nostru — prin darul Domnului — se vor înmulți ca să rămână încă și sfârșături, pentru alții, și mai săraci decât noi.

Dar pentru toate aceste, trebuie să avem aceea credință și dragoste față de Domnul pe care au avut-o ucenicii săi.

Păzește-ți limba!

Ion mergea pe drum. El voia să vadă, dacă poate secera, sau mai trebuie să aștepte cu secerișul. Înainte de a ajunge în dreptul pământului său, a întâlnit un cunoscut, cu care intră în vorbă: „Am venit să vad, cum e grâul, e destul de copt pentru secerat,” — zise Ion. „Eu cred că da” — răspunse celălalt și după aceea își continuă calea, iar Ion se întorcea spre holda lui. Celălalt om în drumul său spre casă întâlni o femeie. Se salutau și bărbatul numai ca să spună ceva i-a zis: „L'am întâlnit pe Ion, mi-a spus că el nu seceră încă; în zădar i-am spus, că trebuie să se secere chiar mâne, căci semința deja începe să cadă.”

Femeea în altă zi, a mers în satul vecin și acolo la o rudă a ei își arată înțelepciunea în modul următor: „La noi pământul este bun. Dar totuși sunt oameni leneși, cari n'au recoltă. Așa e și Ion, vecinul lui Mihai. Și acum, satul întreg deja a secerat numai Ion a lăsat grâul lui de pradă pasărilor, grăunțele coapte au căzut din spic și când se va hotări să secere, nu va afla numai paiul gol.” Ruda femeii la un târg a întâlnit pe socrii sărmanului Ion și după ce vorbeau de diferite lucruri, mama nevastei lui Ion a zis: „Și eu am o fată, măritată în satul vecin cu al d-Voastre, în Leușteni” „după cine?” — întrebă omul, „după Ion, care locuiește lângă Mihaiul primarului, — fu

răspunsul, — e un om foarte harnic și muncitor. „Eu am auzit altfel” — zise străinul — „am auzit că ginerele d-Voastre e un om foarte leneș și că el a lăsat, ca frumoasa lui recoltă să se nimicească, dar nu s'a apucat de secerat.”

Socrii au ascultat cu mare mirare, ce veste de leneș are ginerele lor, pe care ei îl știau om muncitor. Voiau să cerceteze mai de aproape acest lucru și a treia zi au pornit spre Leușteni. La casa lui Ion, au aflat toate în cea mai bună regulă. Bucatele deja au fost treerate și hărnicia stăpânului s'a putut observa pretutindeni. Bătrânii atunci i-au spus lui Ion, ce au auzit despre el, iar Ion nu-și putea închipui, că de unde s'au zvonit toate aceste. „Noroc,” — spuse el, — „că d-Voastră sunteți oameni cuminți și înainte de a mă judeca, v'ați convins de adevăr.”

Ne putem închipui, ce mare năcaz ar fi fost, dacă socrii lui Ion, fără nici o cercetare ar fi dat crezământ vorbelor neîntemeiate. Poate, că viața familiară a lui Ion ar fi fost nimicită. De aceea să avem grijă, ca pentru vorbele noastre totdeauna să putem răspunde. Să ne păzim limba!

Dr. Irena Berinde

Obiceiuri păgânești la Români ...

Se știe, că Poporul nostru românesc s'a creștinat, cam în acelaș timp, când s'a și format. Ar fi în urma firesc, ca în viața lui sufletească — religioasă, să nu se afle alte datini și moravuri, decât de acele, cari să fie luate din învățătura, viața și din faptele alese ale credinței creștine. Și totuși dacă am privi și observa viața lui religioasă, în felul cum se împlinește și se petrece la, noi putem să descoperim ușor și trebuie să spunem, că poporul nostru pe lângă datinile și moravurile cari se împacă cu adevărurile și învățătura credinței noastre, păstrate de Sf. Maică Biserică, el mai ține și mai săvârșește și alte forme, fapte, datini și apucături, cari nu se țin de Legea noastră creștină, cari sunt cu totul străine de învățătura Dlui Christos și de cele mai multe ori, de tot contrare și păgubitoare pentru credința și viața sufletului nostru. Din cele mai vechi timpuri ele se țin și se păstrează cu mare îngrijire, amă-

nunțit chiar și în oarecare măsură chiar cu încăpăținare. Acestea obiceiuri greșite au și dat naștere la multe tulburări, rătăcirii în trecut și mai ales au dat mult de lucru în păstorirea sufletească și părinților sufletești a credincioșilor, servitorilor altarului, preoților. Ei le-au cunoscut dela început și și-au dat seama de stricăciunea și desertăciunea lor și putem spune, că în bună parte și-au dat silința să și scoată și stârpiască aceste burueni otrăvitoare din grădina vieții noastre sufletești, atât prin îndemnul și faptele vieții, cât și mai ales prin cuvântările din Biserică: prin predici. Cu toate acestea puține din ele au fost părăsite, cele mai multe dintre ele se mai țin până azi, cași scaiul ori spinul îndărătnic, pe cari zădarnic se silește omul să le pustiască din cuprinsul pământului său. Multora le vor părea poate neînțelese aceste obiceiuri ciudate, mai ales dacă și-ar pune întrebarea: de unde a putut împrumuta și moșteni Poporul românesc aceste obiceiuri pe cari nu le întâlnim decât la popoarele păgâne din trecut, ori la cele de azi? Și răspunsul e cât se poate de limpede, dacă vom socoti, că Poporul nostru românesc s'a născut din amestecul alor două popoare păgâne: Romanii și Dacii, cari erau o ramură a unui mare popor vechiu: Tracii. Dela acestea două popoare străbune, cari sunt strămoșii noștri, au adus Românii aceste obiceiuri. Acestea popoare au trăit mai mult înainte de Christos, au fost păgâne și astfel se va înțelege, că noi de aceea le avem și până azi acelea obiceiuri, deoarece cu toate că ne-am creștinat, nu le-am părăsit și le-am ținut și după creștinare alături de învățăturile și prescrierile credinței creștine. Este limpede, că acum nu mai au nici un rost, le-a trecut vremea și sunt cu totul păgubitoare pentru sufletul și credința noastră. În trecut, când mintea și sufletul popoarelor au fost întunecate și stăpânite de rătăcirile păgânești, ele au putut să dăinuiască, pentru că a lipsit lumina și priceperea. Dar după ce Legea nouă a lui Christos—Dumnezeu a adus pe pământ: calea, adevărul și viața vecinică, care învățătură dumnezeiască a luminat apoi toate neamurile pământului, scoțându-le din întunerecul robiei păcatului, — să mai credem și să mai ținem astfel de rătăcirii păgânești este o faptă păcătoasă, o ispitire a lui Dumnezeu și o mare rușine pe capul nostru. Și numai cu mintea sănătoasă dacă le-am cerceta aceste datini

am putea vedea, că ele nu au nici un înțeles. nu pot aduce nici un folos, sunt o josnică amăgire. Așa, că putem spune, — că deșteptăciunea unui popor se poate vedea azi și din aceea, că oare ține ori nu și în în ce măsură astfel de obiceiuri sterpe, goale și păgubitoare, rămase ca o pată și o tristă amintire din trecutul nostru, de pe când fuseserăm păgâni. Cunoaștem cu toții acestea obiceiuri, totuș pentru ciudătenia lor, amintim și cu acest prilej câteva dintre ele: Astfel ar fi credința, că sunt strigoi, pe cari apoi trebuie să i alungăm prin fel de fel de farmece și boscoane, mai ales pe strigoaia, care „duce” laptele dela vacă. Credința, că Miercuria și Vinerea nu se poate face pâne ori spăla, ori pieptăna, că „vine Joi seara”, când nu se poate nici toarce. Apoi descântecetele cari se fac cu cărbunele aprins, care trebuie să se lase pe fundul pâharului, când cuiva i-se „șipă” ceva; descântarea pe cămașă, aruncarea din mâncare pe jos, înainte de a gusta. Credința în unii numeri fără de noroc, ca: 1, 9, 11, 13. Obiceiul de a arunca cunună de sânziene pe casă. În unele locuri se face foc în mijlocul curții, peste care trebuie să sară toți din casă. Maslu pe vite și pe copiii mici. Să te speli cu apă de ploaie din Dumineca Florilor. Sărbătoarea lui Pantilimon, Dochia, Circovii, Filipii. Foca ș. a. A bea apă din nouă isvoare, a mânca șarpe pisat, păr de urs, apă din „urmă rea,” apă „neincepută.” A crede în deochiat, în „făcătura”, în „legătură”, a crede în visuri, a crede că se poate „lua” laptele dela vacă cu boscoane. Am mai putea înșira câte ținuturi, atâtea alte și alte bazaconii, care de care mai „minunată.”

Astăzi, când privirile lumii întregi sunt atinșite asupra noastră ar fi chiar vremea să se desvețe Poporul nostru de astfel de credințe și fapte deșarte, cari îi întunecă sufletul și mintea, atunci când bine se știe, că pentru nepuțințele sufletești și trupești avem tainele și rugăciunile Bisericii și leacurile prescrise de medic. Toate acestea rătăcirii lovesc în porunca I. și II. dumnezeiască, cari ne poruncesc, ca în afară de Dumnezeu, să nu avem alți dumnezei streini și să nu luăm numele lui Dumnezeu în deșert. Ori care creștin trebuie să știe, că pentru mântuirea sufletului trebuie să țină poruncile lui Dumnezeu și ale Bisericii, să asculte învățătura Bisericii, făcând fapte bune. Tot ce este în afară de acestea, e străin de Le-

gea noastră creștină și în urmare e aspru oprit, ca păgubitor pentru suflet și pentru mântuirea lui. Toate acestea credințe și fapte deșarte sunt pornite dela puterile întunecului și în urmare aduc osânda vecinică, asupra acelor cari cred în ele și le fac. Apoi cu astfel de obiceiuri ne mai facem și de rușinea și de râsul lumii și nu mai ne batjocorim noi pe noi înșine, arătându-ne prin ele întunecimea minții noastre. Deci, cum zice Românul: „Cele rele să se spele, cele bune să s'adune”...

Harul actual sau ajutător.

Cuvântul har, dar, don, grație în învățătura creștină are cu totul alt înțeles ca în uzul covorbirei zilnice a oamenilor. A primit cutare individ grație dela Rege insamnă, că i-sa șters, iertat pedeapsa păcatului pentru care a fost osândit; în învățătura creștină actul, prin care lucrează Spiritul sfânt în noi învierea sufletească se numește grație, har, fiind cu totul în cinste dat creștinismului și nu-e de loc datorit vrednicilor noastre ei lucrărilor Spiritului sfânt. Noi avem viață firească ce rezultă din împreunarea trupului nostru cu sufletul, însă suntem chemați și la-o viață mai presus de fire sau suprafirească, care se naște din împreunarea sufletului nostru cu Dumnezeu.

Păcatul a nimicit în noi viața aceasta suprafirească dăruită nouă de Dumnezeu în persoana lui Adam, primului nostru părinte. Isus Hristos venind pe pământ ne-a recăștigat acest dar prin trimiterea S. Spirit, care restabilește aceasta viață în noi și reinvie. Reînviește sufletește sufletele noastre, ne împacă cu Dumnezeu, șterge păcatele noastre, ne curățește, ne sfințește, însă afară de acest har, grație sau lucrare a spiritului sfânt, care se numește „har sfințitor sau abitual” mai este un alt har sau grație numit actual, ajutător pre care ni-l dă Dumnezeu pentru a ne duce la câștigarea harului sfințitor, de a ne ajuta să-l păstrăm și să-l înmulțim și care conzistă în ajutoare trecătoare, ce le primim pentru facerea binelui și incunjurarea răului. Acest har este lumină sau iputere care lucrează asupra minții și a voinții noastre și fără de care nu putem face nimic spre mântuire, care lucrează în noi fără de noi din inriurință dumnezeiască.

Exemple ale acestei lucrări sunt întoarcerile repentine așa : Maria Magdalena, care privind la Isus îndată s'a întors dela calea fărădelegilor sale, din prigonitorul Saul acest har ajutător a făcut la minut pe : S. Pavel apostolul neamurilor. De acest har, grație avem lipsa pentru împlinirea faptelor bune, ceea ce dovedește învățătura lui Isus în asemănare despre viță de viă când zice : „Eu sum vița, voi mlădițele, precum mlădița nu poate aduce roduri dela sine dacă nu rămâne în viță, așa nici voi dacă nu rămâneți în mine ; deoarece fără de mine nu puteți face nimică.” (s. Ioan Ev.) Așa dară fără ajutorul, harul, Mântuitorului nostru nu suntem în stare a face un astfel de bine care să ne servească spre scopul final adecă spre fericirea veșnică și noi să fim siguri că acest har îl și primim în toate ocaziunile necesare conform învățătorei sale sfinte : „Nu voiesc moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă și să fie viu.”

Dacă Părintele ceresc nu detrage acest ajutor, har dela cei păcătoși, cu atât mai vârtos îl dă oamenilor drepti și virtuoși precum dovedesc cuvintele dulcelui Isus : „Jugul meu este dulce și sarcina mea este ușoară.” (s. ev. Matei) Oare ar fi ușor și dulce jugul poruncilor lui Isus, dacă debilului om nu-i ar întinde destulă putere pentru ținerea acestora ?

Dacă harul, grația lui Dumnezeu este necesariu, este de lipsă și dacă primim din partea Lui ajutor indetultor ca să putem urma poruncilor Sale și noi suntem datori, acest ajutor oferit a-l primi și a conlucra cu el. Dumnezeu ne-a zidit pe noi fără voaia noastră, prin voința noastră liberă devenim ființe morale în voaia noastră ne stă prin aceasta voință a primi glasul chemător a lui Dumnezeu ori a-i respinge harul-ajutorul oferit, care har ne ajută însă nu ne forțază, vrednicia faptei bune conzistă în conlucrarea lui Dumnezeu cu voința liberă a omului. Aceasta o arată cuvintele Mântuitorului nostru : „Ierusalime, Ierusalime, decâte ori am voit a strânge fiii tăi pe cum cloșca strânge puții săi sub aripile sale și tu n'ai voit.” (s. Ev. Matei.) Isus a voit, Ierusalimul n'a voit, n'a primit și n'a urmat glasul chemător spre mântuire, ci a rămas în calea fărădelegilor.

Acest dar, ajutor sau grația ajutătoare prin fapte bune și prin rugăciuni ferbinți îl putem câștiga conform cuvintelor lui Isus Hristos : „Ce-

reți și se va da vouă, căutațiși veți afla, bateți și se va deschide” (s. Ev. Matei) Deci să-l cerem acest dar și primindu-l să conlucrăm cu el spre mântuirea noastră.

D.

Dela Sate.

I.

Constituirea AGRU-lui în parochia Giulești.

Una dintre cele mai vechi parochii din Maramureș este cea din Giulești. Deja în diplomele din anul 1317, apoi în 1349 se amintește ca proprietatea cnezului Giula. În anul 1396 a avut de preot pe Mirizlo fiul lui Giula, în 1448 pe popa Nan, în 1462 popa Dan din Giulești, numit Iancu.

În Giulești era o biserică veche de piatră zidită în 1509 prin o boiereasă din Moldova care a fost de origine din familia cnezului Giula, o fată a aceluia adecă s'a măritat după un boier din Moldova. Episcopul Stica în 1695 datează o scrisoare dela Mănăstirea Giuleștilor, înființată de cnezii din Giulești. Aici s'a născut Atanaziu Rednic episcopul dela Blaj. 1764—1772. (Date Istorige, de Tit. Bud.)

Credincioși tradiției, urmașii cnezilor fac dovadă și azi că sângele nu se face apă și au constituit AGRU-l între cele mai laudabile forme.

E drept că și situația locului e potrivită să-ți ridice sufletul cătră cer.

Biserica nouă ridicată asupra satului străvechi domină împrejurimea, cnezatul lui Giula.

Pentru a creia loc școlii a trebuit să se niveleze terenul, prin ce s'a format un semi amfiteatru, din jos de biserică.

Aici s'au adunat vrednicii descendenți ai credincioșilor întemeietori de parochii, biserici și mănăstiri, înființând, potrivit timpurilor de azi, AGRU-l în sinul lor.

Adunarea a decurs în o atmosferă cum a fi fost constituirea primelor comunități creștinești între păgânism și judaism, fiind chiar drept în distanța potrivită reprezentanți și descendenți ai acestora.

După formalitățile obișnuite s'au înscris ca membri : Pop Gheorghe, Pirja Vle, Mihai Sas, Babici Ion, Pop Ion I. Mihail Pavel, Feier Vasile, a mătuși, Borca Nuțua (activ) Hotea Ștefan I. Ion, Codrea Ion, Hotea Vle

I. Șt. Gh. Bedoan, Hotea Petru I. Șt. Pop Petru I. Vle, Pop Gheorghe lui Gh. V. Borcean Ion, Rednic Vle I. Pavel a Tomi, Rednic George Balint, Borca Petru I. Ion (activ) Hotea Gh. I. Mihai învățătorului, Feier Ștef. Gh. Borca Petru I. Sim. Pop Petru I. Mihai tinăr, Bercia Iuon a Lupului, Petcaș Vle I. Iacob, Vasile Onița, Petcaș Vle I. Ion, Hotea Doca I. Șt. Bedoan Ion I. Ion, Rednic Palaguța I. Lupu, Bercia Pavel, Bercia Maria I. Gh. I. Ilie Pirja Ileana I. V. I. P. Rednic Mihai I. Vle, Mihaesc Iuon, Rednic Petru I. Vle Pirja George I. Andrei, Oros Palaguța I. Ion, Rednic Ștefan, I. Ioan, Vasile Pirja I. Ilie, vād. Pop Vasile morar, Feier Ioana I. Gh. Petrovan Petru, Vraja Odoație I. Gh. Lazar Alexandru, Hotea Lupu, Pirja Ioan. Hoffer Gh. Pop Marie I. Mih. I. Pavel Roman Doca I. Vle, Rednic Doca I. Gh. Cosmi, Hotea Ileana I. Ștefan, Bledea Gh. Boiciuc (?) Vle Feier Petru I. Vle, Pop Doca I. Mihai I. Pavel, Pop Iuon, I. Ion, Pop Petru I. Gh. tinărul, Dunca Vasile, Rednic Ștefan I. Ion lui Dtru, Borca Ion I. Gh. Borca Gh. I. Gh. Rednic George Lupu, Tivadar Ion, Bud Ileana I. Ion, Bercia Vle. I. Ilie, Cecilia de Kovats (plătind 110 lei) vād. Cecilia Salca (plătind 110 lei).

Terminându-se înscrierea de membri adunarea a trecut la alegerea comitetului. Au fost aclamați de președinte: Pop George cantor, vpreș. Lazar Alexandru și Rednic Gh. Lupu, secretar: Ioan Rednic, membri in comitet Babici Ion, delegat cu conducerea casieriei, Pop Petru I. Vle morar, Porca Petru I. Ion, Petcaș Vle I. Iacob, Pirja Vasile I. Ilie Cenzori: Hotea Ștefan I. Ion, Codrea Ion I. Petru și Pirja Ion I. Andrei.

Procesul Verbal s'a verificat de Rev. Dn. Protopop Darie Vlad ca delegatul Vicariului Eppal dr. Vasile Lazar, Ion Rednic secretar, Lazar Alexandru și alții.

II.

AGRU in parohia Berbești.

Comitetul de organizare pe parohii și filii in jud. Maramureș terminând constituirea AGRU-lui la Giulești a continuat lucrările in asemenea vechia și frunțașă comună Berbești.

Aceasta comuna se amintește in anul 1442 ca posesiunea fiilor lui Balc Voda. In biserică este un altar vechi, cu cârligul pe care sa așeza porumbul in care s'a ținea Snta Cuminecătură. Când sa săpat fundamentul bisericei celei nouă, s'a aflat borta de

stăjar scobită in care erau osemintele unui prunc, coștiugul acel minunat in cele doua capete era inchis cu scânduri de stăjar. Părinții indurerați — poate vre'un Voda cine știe din care veac — o fi cugetat ca in borta de stăjar va odichni in pace pruncuțul lor iubit, și e drept că se odihnește și azi in mijlocul bisericei celei nouă.

Este deci numai firesc ca descendenții strămoșilor evlavioși sunt și ei la fel.

Deși comitetul de organizare a sosit cu mare întârziere — terminând la Giulești numai pe la ora 6. p. m. — credincioșii in frunte cu preotul și intelectualii au așteptat cu răbdare exemplară.

Păr. protopop Darie Vlad ca delegatul Vicariului episcopal a deschis ședința, a indemnat credincioșii să se inscrie.

S'au înscris mai toți cei prezenți ca membri activi cu câte 100 lei și anume: Gheorghe Branea, Romul Avram preot mebru de drept, Batin Lupu, Onac Ioan, Codra Vasile curator, Pop Gheorghe curator, Codrea Ioan primar, Pop Gh. I. Gh. Petru Ardelean cantore, Rednic Ștefan I. Petru, Batin Gh. I. Gavrița, Popovici Gh. I. Ioan, Codra Gh. I. Petru, (cu 20 lei) Pop Vasile cârznic, Marin Gh. I. Ioan, Birlea Ștefan I. Gh. Pap Vasilie I. M., Rednic Petru I. Gh. Pop Petru Kindriș, Batin Ioan ?, Batin Grigore I. Miron, Birlea Ion I. Ștefan, Codrea George Moși, Codrea Petru I. Gh., Codra Petru, Susana Török, Pop Doca M. Codrea Petru (20 lei.) Maria Petrovai m. Codrea Iuon, Codra Mihai I. Ștefan (20 lei.) Ștefan Török cleric. membru de drept, Barz Petru I. Ștefan (20 lei.) Michid Gh. (80 lei.) Codrea St. I. Mihai Borodi, Pop Petru I. Gh., Batin Petru I. Iuon, Codrea Gh. elev VII. liceu, Pop Gh. I. Petru Tomi, Patcaș Vasilie I. Andrei. Török inv. 500 lei, Ardelaan Gh. I. Alexa 50 lei, Bornea Ion 20 lei.

Au fost aclamați de președinte: Török Ioan inv. dir. vpresed. Codrea Vasile curator. Patcaș Vasile secretar, membri in comitet: Marina Gh. Pop Vasile I. Mihai, Popovici Gh. Codrea Gh. a moasi, Codra Ioan primar, censori: Batin Ioan I. Pavel, Barlea Gh. I. Ioan și Ardelean Petru cantor.

Procesul Verbal verificat de Dariu Vlad. Vasile Lazar, Romul Avram, Gheorghe Branea. I. Török, Codrea Vasile in frunte cu zeloșul și neobositul Apostol-laic Dr. Fl. Mihalyi președintele A. G. R. U. Județul Maramureș.

III.

AGRU în parochia Budești.

În Budești a fost constituit AGRU încă în ziua de 9 Iunie c. c.

S'au înscris 4 membri activi și 33 ajutători. Constituirea comitetului s'a făcut și aici prin aclamațiune, fiind declarați ca președinte Mihaly Dumitru, vicepreședite Marinca Ioan Dobioc, secretar Cupcea Vasile și Ciceu George Debală, Membrii în comitet: Stefan Ilnițchi protopop, Tamaș Iuon I. Ilie, Negrea Ion, Mariș Vasile, Chindriș George și Bud. Ion I. Toader, iar de cenzi: Bud Ion I. Vasile, Gruș George și Chindriș Vasile I. Petru. De casier: Gruș Andrei.

Numiri. Preasf. Sa Iuliu al Gherlei a binevoit a numi pe A. Anderco din leud de asesor consistorial, iar de protopopi onorari pe Mult onorații Iosif Stan, paroh în Borșa (benef. infer.) Darius Vlad paroh II în Sighet, Ioan Bîrlea profesor de religie la Școala Normală din Sighet, Vasile Szabo paroh în Ocnașugatag și Vasile Cziple, dir. subst. și profesor de Religie la Liceul „Dragoș-Vodă” din Sighet. Sincere felicitări!

Episcopia Maramureșului. Granițele acestei episcopii noi s'au statorit de către Sf. Scaun al Romei prin bulla papală din 5 Iunie crt. Va avea 239 parohii, dintre cari una s'a luat dela Arhiepiscopia din Blaj, 169 dela episcopia Gherlei, 31 dela a Orăzii, 17 (în Bucovina) dela eparhia ruteană din Lemberg (Poionia), 11 dela episcopia ruteană din Munkács (Cehoslovacia) și 10 parohii rutene dela episcopia de Hajdudorog (Ungaria). Deci noua episcopie va avea 201 parohii românești și 38 parohii rutene. Noul episcop încă nu este numit, până la numirea noului titular, episcopia Maramureșului va fi guvernată de către Preasf. Sa Iuliu al Gherlei și Clujului ca administrator apostolic.

O nedreptate reparată. Biserica română unită din parohia Sâniacobul de Mureș a fost luată cu de a puterea de către frații ortodoxi. Instanțele noastre judecătorești însă au făcut dreptate în chestie, aducând judecată în înțelesul, că aceasta biserică să se redeie adevăraților proprietari adeca credincioșilor uniți, ceace s'a și înfăptuit la 12 Iuliu crt.

Lăsăm aici să urmeze după ziarul „Unirea” următoarele amănunte:

„După informațiile ce deținem dela fața locului, mijloacele au fost și aici cele cunoscute de pe aiurea. Biserica noastră din Sâniacob avea pela credincioșii noștri de acolo la vre-o 30.000 lei dați împrumut, dupăcum se obișnuște în toate părțile. De altă parte, improprietărirea definitivă nu se făcuse încă și lucrul acesta a crezut că-l poate exploata preotul ortodox de acolo (un anumit Iulian Macaveiu), spunând oamenilor că improprietărirea definitivă nu vor avea decât ceice vor trece la religia statului, cărora li-se vor ierta apoi și toate datoriile față de biserica unită, a cărei proprietate întreagă va reveni, în caz de trecere, cultului ortodox dominant. Amăgiți de aceste promisiuni și ademeniri mincinoase, cei mai mulți dintre credincioșii bărbați (femeile nu) ai bisericii noastre din Sâniacob și-au anunțat trecerea la ortodoxie și într-o Sâmbătă seara, la 22 Febr. c. au intrat cu puterea (spargând lăcatul) în biserica noastră, au oficiat cu 3 preoți (Macaveie, Onițiu și Chirilă) Inseratul, pentruca după terminarea acestuia să se declare stăpâni pe biserica și tot ce cuprinde. Au ridicat deci tot ce-au găsit în ea (odăjdii, prapori, lumini, vase și chiar sf. cuminecătură) și, dupăce au încunjurat biserica de 3 ori și i-au pus un nou lăcat (pe acela al ortodoxiei), le-au trecut la biserica ortodoxă...

„Curat ca'n vremile barbare, când legile puteau fi călcate în picioare fără nici o sancțiune și nimic nu putea opri pe cel „mai tare” să-și facă singur dreptate! Este o pagină din cele mai rușinoase din opera de învrăjpire confesională a celorce, rușinați acum de hotărîrea forurilor de judecată, vor trebui să'nțeleagă în sfârșit, că țara aceasta tot nu este: „un sat fără câini.”

Poșta redacțiunii. I. B. Proton. R. ci. Mult ne-am bucurat de reînviere. Așa se vede că bursa voștinelor nu falimentează. Mulțumind de cele trimise Vă rugăm a ne face onoarea cât de des. Să ne fie îngăduit însă a face o restricție; „articoli cât de scurți și în limbaj popular.” Privitor la domnul întreat n'a putut să va fie conșcolar, E aproape cu 20 ani mai tiner. Cu acelaș nume se găsește un altul însă în județul Sătmar, care probabil să vă fi fost coleg de școală. În cât știm este de obârșie din Făgăraș.

Păr. prof. I. I., în S. Mihai. Cvităm cu mulțamita cele trimise. Statul major cu una inimă Vă salută. Multe închinăciuni.

Calendar săptămânal.

3—9 August 1930.

3. Dumineca VIII. d. Rusalii (Ev. Mat. 14, 14.) C. Isachie.
4. Luni. Ss. 7 tineri din Efes.
5. Marți. M. Eusigniu.
6. Mercuri. Schimbarea la față.
7. Joi. C. Domeție † 453.
8. Vineri. M. Emilian Episc. Cizicului.
9. Sâmbătă. Ap. Matia.

